

Tartalom. Néhány jobb rózsaujdonáság — A rózsának egy szaporításmódja. — A jeruzsálemi rózsavíz. — A rózsza hajtatasá-hoz. — A eserebogár álézáinak pusztításához. — Princess Beatrice. — Mad. Crombez. — Szerencsés szerencsét-lenség — Ez is közösendháborítás. — Új körte „Alphonse Alégatière.” — Két körteujdonáság — „Jusum Erik“ ringlőszilva. — Daberstádti szalonna-karóbab. — Krup viaszbab. — Fejes saláta „Bismarck.” — Portugal csemege-vereshagyma. — Virágkol „Wiener Kind“ (Bécsi születt). — Wolfner javított nagy fehér takarmányrúpája. — Quercus pontica C. Koch. — Rhododendron arborescens Torr. — Syringa vulgaris „Professor Sargent.” — Nicotiana colossea, az óriás-dohány. — A Streptocarpus legújabb hybridáiról. — Begonia geranoides. — Két jó edényes függővövény. — Aristolochia elegans. — Beküldött árjegyzékek. — Új rózsafajok. — Irodalmi szemle. — Szines múmelléklet: Princess Beatrice.

Néhány jobb rózsaujdonáság.

Korény B.-tól, Hódság.

A Rózsa Ujság jelen évfolyamának első füzetében: »Néhány jobb rózsafajról« irt közleményemben ígéretet tettem a tisztelt olvasónak, hogy az 1885-ik évtől fogva megjelent ujdonságok közül mindazokat fel fogom sorolni, melyek nálam a legszebbeknek mutatkoztak. Be akarom tehát a jelen közleményemmel ígéretemet váltani, bár az elmúlt esztendő korántsem tartozott azok közé, melyek a rózsafajok helyes bírálatára alkalmasak szoktak lenni: tavaszkor a rózsákat széttepő diszély-bogarak oly nagy számban jelentek meg, hogy csaknem valamennyi felpattanó bimbó meg lett rágva, július végefelé pedig, a mikor ezek a bogarak rendesen eltűnnek, vagy legalább tetemesen megfogynak, kimaradt a rózsáknak ilyenkor annyira szükséges éltető eső, úgy, hogy a thearózsák őszi virágzásakor csak apró, többnyire cse-nevész rózsákat láttunk, valamennyi rózsátó öntöztetése azonban igen költséges lett volna, sőt kivihető sem volt, a mennyiben a kutak az óriási szárazság következtében nagyon kiapadtak.

A felsorolást az 1885-ik évben kereskedésbe hozott thearózsákon kezdem meg. Ez az évfolyam több szép rózsza mellett két pompás ujdonságot hozott, melyek közül az

egyik: *Baronne M. Werner* hihetőleg csak kevésbé ismeretes; ez a rózsza nagy, igen telt, kifogástalan alkotásu, gyönyörűen színezett fehér-rózsaszínü. Ezt a rózsát három év óta kísérem figyelemmel s bátran merem még az üzletkertészeknek is melegen ajánlani. A másik: *Grace Darling* már sokkal ismertesebb, szintén igen gyönyörű rózsza, különösen félig felnyilt állapotában, ezen kívül gazdagon virágzik, sőt virágzatát még forró száraz időjárás mellett is jól megújítja. Azután következnek még mint említésre méltó fajok: *Princess Julie d' Arenberg*, a pompás sportrózsza: *Sunset*; azután *Mad. Paul Marmy* szintén gazdag virágzattal, végre *Souvenir de Gabrièle Drevet*.

A többszörnyiló hybridák közül ez az évfolyam sok szép rózsafajt hozott, melyek közül legelőször is a *Gloire Lyonnaise* említendő fel, mely a létező rózsák közt a legfeltünőbbekhez tartozik; mindazok, kik ezt a rózsát kertemben virágozni látták, csakis elismerésüknek adtak kifejezést; — fölötte sajnos, hogy ez a rózsza nem nyújt gazdag virágzatot. Alacsonyán nemesítették. — Ezután következnek: *Mistress George Dickson*, (mond: miszesz zsorzs dikszn) egy pompás élénk rózsaszínü kemény válfaj, mely magas törzsre

nemesítendő. *Commandant Fournier, Empe-
reur Alexandre III.* egy pompás óriásrózsa; *Baronne N. de Rothschild, (Pernet) Edouard
Hervé, Ella Gordon, Hans Makart* különösen
magas törzsekre alkalmas, *Mad. Raoul Chan-
don* gyengéd rózsaszínü, *Professeur Chevreul*
és *Princesse de Bearn.* A mi különben ritka
esetben szokott történni, ez évfolyam vala-
mennyi remontáns rózsáit el lehet fogadni,
átalában szép, telt és jól alkotott fajok.

Ha az 1886-ik év mint egyedüli ujdon-
ságot, a *Reine Natalie de Serbie*-t hozta volna
csupán, úgy a rózsakedvelők meglepődhet-
tek volna ez évfolyammal is, mert ez a rózsa
a legszebb, legnagyobb, legjobban alkotott
és legteltebb rózsákhoz sorolható, bár inkább
már a theahybridákhoz közelit. Megjelentek
még mint említésre méltó fajok: *Comtesse de
Frigneuse, Comtesse Horace de Choiseul,* mind
a kettő igen jó, azután *Marquise de Vivens,*
mely mint felpattanó bimbó igen remek, de
felnyilva nem telt és elrendetlenedik, azután
az igen szép és gyengéd színezetü, bár nem
igen telt *Comtesse de Rosemont-Chabot de
Lussay.* A *Souv. de Victor Hugo* és *Mad.
David* bírálatát még elhalasztom; hogy ezek
a jobb fajok közé legyenek sorozhatók, az
elsőnek nagyobbnek, a másikkal teltebbnek
kellene lennie.

Ez évfolyamnak legszebb remontáló
hybridái: *Clara Cochet, Mad. Moreau, (F.
Moreau) Rosiériste Chauvry* és *Mad. Rosa
Mannet.* Most pedig az annyira ócsárolt
William Francis Bennett theahybrida követ-
kezik. A ki valaha egy teljesen kifejlődött
Bennet-rózsát látott, minden esetre kénytelen
azt elsőrendü rózsának tartani. Az én Bennett-
törzsem a múlt évben oly rózsákat termelt,
melyeket csodarózsáknak tartottunk; össze-
hasonlíthatlan szép színezete is már elsőrangú
rózsává emeli. Az igaz, hogy nálam e faj
igen erős alanyra van nemesítve, úgy, hogy
virágai, melyek néha csakugyan kissé üresek,
többnyire elég jól vannak telve, a mi külön-
ben csakis egyedüli hibája lehetne e ró-
zsának.

Az 1887-ben megjelent thearózsák közt

szintén sok szép alakot találunk. Legszebb
közöttük, sőt bátran mondhatjuk, hogy tü-
neményszerü jelenség a Bennett-féle tenyész-
mény: *Viscountess Folkestone* *) csodaszép
színezetével s különösen pompás alkatával
mint bimbó, félig kinyilva s teljesen kiterülve.
Most következik a *The Bride,* a Catherine
Mermet fehér sportja, melyet May hozott a
forgalomba s melyet mindenki igéző szép-
ségü rózsának ismer, azután a *Soupert &
Notting* czégtől tenyésztett *Archiduchesse
Maria Immaculata,* melyre még más alka-
lommal vissza fogok térni, miután egyetlen
törzsem az első évben egy oly csodaszép
rózsát hozott, hogy azt egyenlő rangba he-
lyezem ugyanazon tenyésztők *Reine N. de
Serbie* rózsájával; ez évben azonban ez a
törzs öntözés és trágyázás daczára is csak
középszerű rózsákat hozott. Hogy ennek a
sikertelenségnek a korona helytelen nyesése,
vagy más volt-e az oka, nem tudom elkép-
zelni, de e csenevész rózsák színezete mégis
pompásnak volt mondható. Ezután következ-
nek: *Mad. Chauvry,* egy csodálatosan színe-
zett pompás rózsa; *Château des Bergeries,*
szép selymes sárga színben, pompás szilárd,
fénylő sötétzöld lombozattal, azután a csinos
Agathe Nabonnand, a sajátságosan alkotott
gyengéd *Mad. Scipion Cochet; Luciole* pom-
pás illattal és gyönyörű bimbóival; *Mad.
Dellespaul; Mad. A. Etienne; Ye Primrose
Dame,* melynek virágja nem éppen nagy, a
mit azonban a gyenge alanynak óhajtók tu-
lajdonítani; *Lady Zoë Brougham,* melyet kü-
lönös színezete miatt említek fel s melyet
alacsonyán kell nemesíteni. A *Princess Be-
atrice* bírálatával még függőben kell marad-
nom.

Az ezen évben megjelent német te-
nyésztmények közül, melyeket Drögemüller
neuhausi rektor hozott a piacra, három thea-
rózsa érdemel említést: *Kaiser Wilhelm,* mely
eredetét a *Mad. Bérard*-tól azonnal elárulja,
Fürst Bismark, mely a Belle Lyonnaise-nél
valamivel sötétebb, de nem oly szép, még
jól megállják helyüket, *Fürstin Bismark* azon-

*) Határozottan theahybrida. Szerk.

ban nehezen nyilik fel s úgy látszik, hogy a szabadföldi tenyésztésre nem alkalmas.

Ez az év még két szép theahybridát is mutat fel, ugymint: *Mad. Jos. Dosbois*, Guillot fiis-től, mely elsőrangú rózsás s a szép *Attraction*.

A többszörnyiló hybridák közt ez évben legszebb *A. Drawiel*, valóban hatásos ragyogó rózsás. *Mad. de Selve*, *Docteur Antonin Foly*, *Edouard Lefort* és *Emille Masson* ugyiszolván lezárják a sorozatot.

A többek közt az 1888-ik évfolyam is hozott két szép thearózsát Soupert és Nottingham kezeiből: *Thérèse Lambert* és *Comtesse Anna Thun-Hohnstein*, mindkettő igen pompás, különösen azonban az utóbbi, melynek félig nyílt bimbói csodálatos ragyogó színben mutatkoznak. Ezek után következnek: *Duchesse d'Auerstädt*, *Mad. Joseph Godier*, *Mad. Philémon Cochet*, mind a három igen dús virágzatával, a piros *Princesse de Sagan* és *Miss Ethel Brownlown*.

A theahybridák közül ez évben minden esetre *Mad. Germaine Caillot* a legszebb, miután a *The Puritan* legalább a mi égájunk alatt nehezen nyilik fel s ha mégis valahogyan felnyílt, színezete piszkos zöldesfehér s alkotása is rendetlen, úgy, hogy azt nem vagyok képes szép rózsának tartani. Ezt a rózsát már két év óta észlelem nem csupán kertemben, hanem másoknál is, különösen dr. Lieli barátomnál, hol erős egészséges alanyra van nemesítve, előnyös helyzetnek örvend s még soha nem hozott szép virágokat.

Még egy szép bourbonrózsát is hozott ez az év a *Kronprinzessin Victoria* sportfajban, mely szintén jeles rózsának mondható.

A többszörnyiló hybridák közül megemlítésre méltó: *Earl of Dufferin* mint elsőrendű pompás rózsás, melynek tökéletes alkotása és gyönyörű színe valóban ritkítja párját; továbbá: *Scipion Cochet*, szintén feltűnő alak, azután a sokaktól theahybridának tartott *Gloire de Margottin*, utána *Charlotte Wolter*, a gyengéd rózsaszínű *Mistress John Laing*, melyet csak alacsony nemesítésre

ajánlok, végre *Silver Queen*, *Pierre Liabaud* és *Prince Charles d'Arenberg*.

Az 1889-iki thearózsák közül kiemelendő: *Ernst Metz*. A *Mad. Pierre Guillot* válfajról csupán egy virágzatot volt szerencsém csak láthatni, mivel a törzs ezután elpusztult; ebből az egy virágzásból azonban megítélhettem, hogy ez a faj minden bizonynyal az értékes rózsák közé sorolható. Azután következnek még: *Abbé Thomasson*, *Capitaine Lefort*, *G. Nabonnand*, *Baronne Henriette de Loew*, a két utóbbi különösen szép, azonban nagyon kívánatos volna, ha jövőre teltebb virágokat hoznának.

A megjelent theahybridák közül jobbnak látszik lenni az itt-ott már pengetett *Comte Henri Rignon*; a színezete e rózsának fölötte pompás, azonban a teltsége ellen kifogást lehetne tenni, bár mint felpattant bimbó gyönyörű jelenségnek tartható. *Lady Alice* és *Nymphaea alba* szállítómtól tévesen lett csomagolva, minthogy az e név alatt érkezett rózsák távolról sem feleltek meg a leírásnak s ezért e rózsákról a jelen alkalommal nem szólhatok. *Souvenir of Wotton* nekem hiányzik, leírás szerint azonban szép rózsának kell lennie.

A többszörnyiló hybridák közül ez évfolyamból csak keveset szereztem be. Kimélnem kell ugyanis kertemben az alkalmas helyet, hogy oda theaujdonságokat ültethessek; nézetem szerint ugyanis a thearózsákból még sok szép ujdonságot kaphatunk, míg a remontáló hybridrózsáknál már alig lehetséges érdemes ujdonságra számítanunk. Az előttem levő 11 faj közül nézetem szerint legszebbek: *Duchess of Albany*, *Duchess of Leeds* és *Sir Rowland Hill*.

Az 1890-ik theaujdonságok közül figyelmet különösen felkeltették: *Cleopatra*, *Duchesse Marie Salviati*, *J. B. Varonne*, *Mad. Moreau*, (Moreau) *Miss Marston*, *Sappho* és *The Queen*. A Drögemüller-féle ujdonság: *Kaiserin Friedrich* ez évben nálam igen szépen virágzott, ugyanezen tenyésztő *Kaiser Friedrich*-je azonban nekem hiányzik.

A theahybridák közül ez évfolyamból

csupán *Mad. Moser* és *Maid of the Mist* fajokkal rendelkezem, ezek azonban még nem virágoztak.

Ez évfolyam újdonságai felől egészben véve még nem mondhatok bírálatot, miután a késő nyárban, midőn azoknak erősebb hajtásokon kellett volna virágozniok, vagy egyáltalában nem nyíltak, vagy pedig oly tökéletlen virágokat hoztak, hogy azokat bírálat alá vonni nem lehetett.

Felemlitendőnek tartom még az ez évben Lambert és Reiter trieri cég által forgalomba hozott theahybridát: *Kaiserin Auguste Victoriá-t*, mely rózsza a legszebb és legjobb fajok közé tartozónak látszik lenni; részemről csakis dicsérőleg nyilatkozhatom felőle.

Körülbelől ezek lennének, nézetem szerint, az 1885—1891-ik évfolyamok legszebb és nagyobb elterjedés reményére jogosító kertirózsái; ha azonban egyik vagy másik érdemes rózsafajt kifeledtem volna, vagy annak értékét nem ismertem volna fel, úgy részemről igen szívesen fogadnám, ha e sorok egyes ily rózsák bírálatára okul szolgálnának.

A rózsának egy szaporításmódja.

Heger B.-tól, Rodnán.

Az ugynevezett nemes gyökerű, vagyis dugványrózsák tenyésztése felől a különféle szakmunkákban vagy folyóiratokban gyakran olvashatni közleményeket, melyek azonban csekély kivétellel oly általánosságban tárgyalják a rózsának ezen szaporításmódját, miszerint azokból az olvasó nagyon könnyen azt a következtetést vonhatja le, hogy dugványról az összes kertirózsákat lehet szaporítani és tovatenyésztetni. Fiatalabb koromban ez eszmétől magam is el valék ragadtatva s szentül hittem, hogy dugványozás által összes kerti rózsáinkat akár csak a gazt lehet szaporítani és tenyésztetni. Megtörtént velem eleintén az is, hogy a mesteremtől tavasszal lenyesett rózsagalyakat elrejtettem, hogy azokat egy elcsent szabad órában felmetéljem és eldugványozzam, vélvén ez által idővel környeze-

temnek kellemes meglepetést szerezni. Mily nagy vala azonban csodálkozásom, midőn az általam eldugdosott galyak egymásután kivésztek, míg azok, melyeket mesterem készített, jelentéktelen veszteséggel mind szépen meggyökeresedtek! — Természetesen csak későbbben jöttem rá, hogy ily módon csupán néhány specziális rózsafaj szaporítható. Hogy tehát hiábavaló munkát ne teljesítsünk, dugványokról csak bizonyos oly fajokat szaporítsunk, melyek nem csak könnyen vernek gyökeret, hanem a bokor további fejlődésére is alkalmasak s ezen kívül gazdagon virítanak is. Tapasztalás szerint e célra azonban csak igen kevés rózsafaj alkalmas s ha ezeket csoportjaik szerint akarnánk megnevezni, úgy legelső sorban a bengálrózsákat és a kúszórózsákat kellene felemlitenünk, ámbár ezek között is találkoznak egyes fajok, melyek eldugványozva csak nehezen vernek gyökeret.

Ha egy a dugványozásra alkalmas rózsza vékony fajú s mellette még alacsony növésű is, mint pl. *Bichonia*, *Cramoisi superieure*, *Belle Marseillaise*, *Mistress Bosanquet*, *Malmaison* stb., úgy ezeknél legjobb módszer marad a dugványgalyról való szaporítás; ha azonban hosszú növésű fajokat akarunk dugványozás által szaporítani, akkor ajánlatos lesz azon módszer alkalmazása, mely Chinában és Japánban már régi időktől fogva gyakorlatban van s egy nemét képezi a rendszeres előkészítéssel járó bujtásnak.

Kedvező eredmény biztosítása céljából válaszszunk ezen szaporítási módhoz öregebb erősebb tőket, melyek azonban szintén vagy dugványbokrok, vagy gyökérnyakra nemesített alacsony rózsatők legyenek. Már a megelőző nyáron azon kell lennünk, hogy a szaporításra szánt anyatóke helyes trágyázás és szorgalmas öntözés által minél hosszabb vesszőket hajtson, teljesen száraz téli takaró által pedig iparkodjunk az anynyira kellemetlen üszkös fagyási foltokat kikerülni. Kora tavaszkor e bokrokról a fölösleges kóczos hajtásokat mind eltávolítjuk, hosszú hajtásukat pedig a jól megtisztított és elegyengetett talajra sugár alakban lefektetjük s apró fa-

kampókkal a földre erősítjük, mely műveletnél ismét arra ügyeljünk, hogy a kampók a felfelé irányuló rügyeket le ne fődjék. Magát az anyatót a tavasz további folyamában is jól kell ápolnunk.

A melegebb időszak beálltával a lekampózott vesszők felfelé álló rügyei mind kihajtanak s egyenesen fölfelé növekednek. Ha ezek a hajtások, melyeket itt megkülönböztetésül másodlagos hajtásoknak nevezhetünk, mintegy 12—15 cm. magasságot értek el, úgy az azokat viselő elsődleges vesszőket a kampók kihúzása után fölemlítjük, a talajt pedig, a hol ezek feküdtek, finoman felporhanyítjuk, mire a vesszők ismét eredeti fekvő helyzetükbe hozatnak s ujlag szorgalmasan lekampóztatnak. Ezután az egész területre mintegy 5 cm. magasságig átrostált laza föltet rakunk s azt óvatosan egyenletesen elteregetjük, hogy a másodlagos hajtások belőle szépen kiálljanak. Nagyon ajánlatos a rostált föld felterítésénél arra ügyelni, hogy a gyenge másodlagos hajtások le ne törjenek, miért is azok mellé egyenkint apró karócskákat tűzünk s kötözzük a hajtásokat ezekhez, a minnek még azon előnye is van, hogy a szél a hajtásokat nem mozdíthatja ki egyenes helyzetükből. Ezen kívül szükséges lesz a felrakott föld körül még téglákból, cserepekből vagy deszkákból foglalványt rakni, hogy egy esetleges sebes eső a talajt el ne mossa.

Mostantól fogva e felterített földet csak mérsékelten és egyenletes nedvesen kell tartanunk, mely célból azt gyakran, de mindig csak gyengén öntözzük, fölületét pedig a kiszáradás ellen mohával, vagy kihasznált cserzőhéjjal borítjuk be. A másodlagos hajtásokról a megjelenő bimbók is szorgalmasan eltávolítandók, hogy a gyökérképződés gyorsabb és erőteljesebb legyen.

Igy kezelve szeptember végeig a másodlagos hajtások már hihetetlen dús gyökérzetet nyertek, mire az elsődleges vesszőket az anyatóról lemetéljük s a talajból óvatosan kiemeljük. A fiatal gyökeres hajtások az anyatóról éles kertollóval metszendők le, mely

alkalommal arra kell ügyelnünk, hogy az anyavesszőről fát ne metszünk hozzájuk.

Az így nyert gyökeres csemetéket gondosan apró cserepekbe ültetjük, hogy gondos átteleltetés után a következő tavaszon a szabadföldbe tegyük ki azokat. Egy része ezen gyökeres csemetéknek még a kései melegházi hajtásra is alkalmas szokott lenni. E célból az erősebbeket beültetésük után hűvösebben s kissé szárazabban tartjuk, hogy a hajtás bekövetkeztéig bizonyos nyugalmi időszakot élvezenek.

Ily módon a *Felleberg* bengálrózsának egy erősebb főrszéről egy nyáron át 42 darab jól meggyökeresedett dugványrósát nyertem, sőt reményelem, hogy az anyatórzsét is életben fogom tarthatni.

A jeruzsálemi rózsavíz.

K. B.-től Lyonban.

A rózsza essenciája, a rózsaoaj, mint tudjuk, legnagyobbrészt Bulgáriában, a Kasanlik-völgyben, a Balkán-hegység déli lejtőjén készítetik, a hol körülbelül 120 község, kerek 2500 lepárlókazánnal gyártja az illatos drága olajat. Kasanlik városa, az annyira elhíresedett Sipka-szoros déli bejáratánál, központját képezi a bolgár rózsakereskedésnek.

A rózsaoajat ezen kívül még Kisázsiaiban, Perzsiában és Indiában is gyártják, csak hogy az indiai és perzsiái gyártmányok, melyek illat és érték tekintetében a legmagasabb fokon állnak, csak kivételesen jutnak el európai területekre. Iparilag e helyeken kívül a rózsaoajat a földgömbnek még különféle pontján is gyártják, a mi azonban a nagykereskedést nem igen befolyásolja.

Jeruzsálem környékén nagy kiterjedésű rózsakerteket találunk; a legszebb ültetvények az ugynevezett »rózsavölgyben« fordulnak elő, 5 kilométernyire a várostól. Itt a rózsáratást áprilisban kezdik meg s körülbelül május közepén fejezik be; egy közepeszerű rózsatermés itt mintegy 3300 kiló friss rózsát szolgáltat. A lemetélt rózsák közönségesen 2—3 kiló súlyú kötegekbe fűzetnek össze,

melyek úgy 7—10 frank áron adatnak el. Ezek a rózsák csaknem kizárólag a katolikus, görög és román kolostorok által vásároltatnak össze, melyek ünnepnapokon a reliquiákat és szent helyeket, de különösen a szent sirt nagy mennyiségű rózsavizzel szokták leöntöztetni. Ugy látszik azonban, hogy a rózsavölgy évi termése korántsem felel meg a mindinkább fokozódó fogyasztásnak, mivel rózsákat már Nablonból, Tyrusból és Sidonból is szállítanak a szent városba. A rózsavíz gyártása a rózsza friss szirmaiból ősi bennszülött családok által történik, mely családok tagjai a lepárlás mesterségét csaknem kivétel nélkül igen jól értik. Ez az illatszer, nagyobb ünnepélyek alkalmával a köznép által is fogyasztatik, a mennyiben véle a városba jövő idegeneket bőségesen le szokták locsolni.

Felemlithető még az olajrózsza tenyésztése s a rózszaolaj gyártása Szászországban, hol Lipszéban a Schimmel & Co. cég 76 lepárló készülékkel, összesen 25000 liter őr-talommal, a rózszaolajat már négy esztendő óta gyártja, bár e cég rózsavizet nem állít elő. Az 1890-ik évben e gyárban 2300 kiló rózsasziromból kerek négy kiló rózszaolajat gyártottak.

Ugyancsak ezen cégnek Lipszétől 5 kilométernyire fekszik egy 45 hektár nagyságú rózsatelepe, mely az elmúlt zordon telet minden számbahető kárvallás nélkül állotta ki. A tulajdonosok elhatározták, hogy ezt a telepet jelentékenyen meg fogják nagyobbítani.

A rózsza hajtatásához.

B. Waller-től, B.-Weiskirchen.

Valamelyik szaklapban mintegy öt évvel ezelőtt az amerikaiak téli rózsahajtatásáról olvastam. Ama közleményben részemre semmi egyéb új sem foglatatott, mint a »faládikák,« melyekbe az amerikaiak takarékoság szempontjából a hajtatásra szánt rózsákat ültetik. Miután ezen amerikai fogásról tudomást szereztem, azonnal elhatároztam magamat, hogy ezekkel a faládákkal én is kísérletet teszek.

A tervet tett követtem s én a ládákat sajátkezűleg azonnal el is készítettem. Az első kísérletet egy 20 cm. mély és 30 cm. széles, négyzetes láda, valamint egy ugyanolyan mély és széles, de csaknem 2 méter hosszú vályúalakú láda képezte. A gyalult fenyőfából pontosan kiszabott egyes részek félgömbösféjú facsavarokkal lettek egymáshoz erősítve; a ládák fenekét szintén gyalult, de vékony fenyőfadeszka képezte, mely azonban nem rovátban futott, hanem keskeny léczecskéken feküdt, melyek a ládák falzatára belül és alul párkányszerűen voltak felszegezve. Midőn a jól illő feneket a léczpárkányra helyeztem, két harántvégét még egy-egy kis léczecskével leszorítottam, a léczet pedig a láda oldalához szegeztem. A ládák fenekét két harántvégével így beszorítva, nem birt megvetemedni, hogy pedig a víz lefolyását is biztosítsam, a fenék harántvégeit több helyen mintegy 1.5 cm. mélyen befürészelttem.

A nélkül, hogy e ládákat a szokásos cseréptörmelékkel vagy durvára tört faszénnel alagostam volna, előbbibe négy bokortót: a La France és Général Jacqueminot két-két példányát ültettem. Ezek a rózsák dugványbokrok voltak s egy éven át a szabadföldben álltak. A hosszú vályúalakú ládába 12 darab két éves gyökérnyaknemesítés jött a következő válfajokból: Souv. de la Malmaison, Mistress Bosanquet, Gloire de Dijon és Hermosa. A beültetés tavaszkor történt s a ládák nyáron át a szabadban tartattak, igen jó ápolásban részesültek, a megjelenő bimbók azonban nyomban kicsipettek. Szeptember végével e ládák nyugalomba helyeztetek: az öntözést csak éppen a szükségesre redukáltam; október közepén a rózsák megnyesettek, mely időtől fogva igen hidegen tartattak, hogy november végével már a hajtatásnak legyenek alávetethetők. Ez időtől kezdve rózsáim lassankint melegebb és melegebb légkörbe hozattak, megtrágyáztattak s így tovább.

E hajtatásnak az eredménye nagyban fölülmulta várakozásomat: a 16 darab fiatal rózsáról márczius végéig nem kevesebb, mint

136 darab pompásan kifejlődött rózsát metéltem le.

Ezen kísérlet óta lassacskán valamennyi virágcserepeimet, a mint eltörnek, faládikákkal helyettesíték s az eredménnyel mindig nagyon meg vagyok elégedve, úgy, hogy a hajtatas ezen módját különösen merem ajánlani az üzlet embereinek. Fel kell még említenem, hogy ezeket a rózsákat a leirt időszak alatt egyetlen egyszer sem ültettem át, csupán a fejföldet cseréltem ki 2—3 cm. mélységig friss földkeverékkel.

Lehajtatas után ezek a rózsák, legczélszerűbben április hónap elején egészen friss földbe és új, vagy tiszta régi ládába ültetessenek át. Ily átültetések alkalmával egészen világosan meggyőződhetünk arról, hogy a gyökerek a földben szépen egyenletesen agazódnak szét, nem kóczosodnak el s nem képeznek oly kötélszerű fonatokat, mint azt a cserepedénybeli tenyésztésnél láthatjuk.

Véleményem szerint a rózsának illetén melegházi hajtatas sokkal jobban megfelel a rózsza természeti követelményeinek is, mintsem az Európában szokásos hajtatas az égett virágedényekben, hol a gyökerek a tápanyag keresése közben egész kötelekké fonódnak össze.

A cserebogár álczáinak pusztításához.

Dr. Kaufmann E.-től.

Legujabb időben a párizsi tudományos akadémiában egy munka tárgyalatott, melyet Priellenx és Delacroix a párizsi mezőgazdasági tanintézetből, valamint Giard tanár Sorbonne-ből nyújtottak be bírálat, illetőleg felolvasás miatt. Ebben a munkában nevezett tudós urak egy gombafaj létezéséről tesznek említést, mely gomba a cserebogarak álczáin, az ugynevezett pajorokon élőködik, azokon oly betegséget támasztván, mely a pajorokat föltétlenül megöli, de más állati vagy növényi lényekben semmiféle kárt nem okoz, mert egyedül csak nevezett álczákon képes tenyészni.

Kísérletekkel alaposan ki lett mutatva, hogy a cserebogarak álczáival mételyezett földterületekről az álczák csakhamar és teljesen eltűntek, mihelyest az élősdű gombafaj azokon tanyát ütött. Megállapított még továbbá az is, hogy ez a gombafaj nevezett pajorokon kívül más rovaron vagy növényen nem képes megélni.

E gombafaj botanikus neve: *Bothrytis tenella* s Franciaországban a Pasteur-féle tenyésztési módszer szerint jelenleg nagy mennyiségben termeltetik, hogy áldásos hatását Franciaországon kívül más országokban is érvényesítse.

A *Bothrytis tenella* spórakulturái tokokba csomagolva jutnak a forgalomba, hogy az alább leírandó módon a cserebogár álczáira átplántálva, azok ismét a szabadföldbe hozassanak, társaikra e gomba csiráit átvigyük, köztük pusztító betegséget támasztván, az egész nemzedék megsemmisülését idézzék elő.

A művelet legczélszerűbben márcziusban és áprilisban vitetik keresztül, mely czélból mintegy 100 darab egészséges álczát keresünk össze s ezeket egy oly nagy tálba helyezzük, melynek a fenekére előbb 3—4 cm. magasságban nedves, puha, átrostált földet helyeztünk. Most a gombacsirát kiveszszük a tokból, ujjaink közt szétporlasztjuk s úgy hintjük lehetőleg egyenletesen az álczákra, hogy belőle mindegyikre jusson valami. A csirának azon darabjai, melyek nem voltak szétporlaszthatók, szintén nedves átrostált laza föld közé kevertetnek, az álczákat e földdel lefödjük, a tálát pedig valamely deszkával letakarva hűvös nedves helyre, legczélszerűbben a pinczébe helyezzük.

Hat óra letelte után az álczák már tökéletesen meg vannak mételyezve s most a megtisztítandó terület különböző pontjain egyenletes távolságban hozatnak ismét a föld alá, mely czélból 15—20 cm. mély gödröske ásatik, minden egyes ily gödörbe egy álcza helyeztetik, mire a gödör a szétmorzolt kivetett földdel óvatosan ujolag betemettetik.

Az imigyen szabadon bocsátott álczák

a földben ide oda mászkálva szanaszét hordják a gyilkos gomba csiráit, társaikat így megmételtyezve s a pusztító betegség az egész álczaállományban oly hamar kitör, hogy a talaj 15 nap alatt teljesen szabaddá lesz tőve. Az elhullott álczák e gomba mycelium-jától át meg át vannak szőve, mit a rózsaszínű fonadékról könnyen felismerhetünk.

A cserebogarak álczáit már ősi időktől fogva minden tekintetben nagy csapásnak tekintették, mert némely esztendőben óriási mennyiségben jelenvén meg, képesek a mezei gazdát vagy a kertészt teljesen tönkre juttatni. Tudvalevőleg már maga a kifejlődött bogár is helyrepótolhatlan károkat szokott a gyümölcsfákon okozni; mi azonban ez a kár ahhoz képest, melyet e falánk gonosztevők az emberi szem elől elrejtve a föld színe alatt végeznek! Mily gyakran örvendünk tavaszkor valamely sajátkezüleg nemesített rózsatő egészséges buja fejlődésének, midőn egy napon, még félig husos duzzadó hajtásait egyszerre lekonyulva látjuk, mely jelenségen azután minden további jogos reményünk megtörik! Rózsatőnk ily rögtöni elhalásának okozói a legtöbb esetben ezek a gyalázatos orgyilkosok, melyek úgy látszik, a rózsza fiatal gyökereinek héját nagy nyalánkságnak tartják s azt mohón lerágva, az egész tő pusztulását idézik elő.

E hivatlan gonosz vendégek kipusztítására már igen sokféle módszer lett ajánlva: a rózsatők közé salátát vagy földi epret szoktak ültetni, hogy a pajorokat ezekre csalják s azután kibökjék; újabb időben szénkéneget és benzint is alkalmaznak, hogy ezek gőzével a pajorokat megöljék, vagy legalább is elűzzék. Mindezek az óvintézkedések azonban csak részben feleltek meg a kívánalmaknak: az álczák a csalétek élvezetére nem igen szánják el magukat, ha közelében üde rózsagyökereket találnak, másrészt meg a tapasztalás azt bizonyítja, hogy az illékony vegyszerek gőze a rózsáknak is, meg más növényeknek is többé kevésbé ártalmas. Mindezek után ez a fölötte fontos kérdés még mindig a napirenden maradt, úgy a mezei gazdánál, mint különösen az üzletkertésznél.

Hogy a leirt irtási módszer, melyre méltán rá lehet fogni, hogy a legtermészetesebb, meg fog-e majd felelni a hozzá fűzött reményeknek, még sokszoros kísérletek utján szerzett bizonyítékokra vár, mi rózsakertészek azonban ily fontos ügyben mindenkor szívesen veszünk bárminő tanácsot, mely a megszabadulás reményével csak némileg is kecsegtet.

A *Bothrytis tenella* csiráit Párizsban, J. Fribourg et Hesse, 26 rue des Ecoles czégnél lehet kapni; rajta tehát uraim!

B i r á l a t o k.

Princess Beatrice.

Thea. — Bennett, 1887.

Színes műmelléklettel.

Virágja aransárga, külső szirmainak szegélye gyengéden rózsaszínű, elviritáskor gyenge lillával elmosódott; nagy, jól telt, különösen központjában, igen szépen alkotott és jó magatartású, gyengén illatozik. Porodái és bibeszárai gyenge fejlettségűek. Kehelyszirmai jól fejlődöttek, belül fehéren nemezesek, kívülről homályosak, karminnal gazdagon barnítottak, csak néhány apró szőrmirigygyel borítvák; a két belső épszélü, a

három külső közül kettőnél mindkét oldalon, egynél csak féloldalt 3—5, többnyire jól kifejlett fognyulványok foglalnak helyet. Maghon igen kicsiny, rövid és széles, fiatal korában gazdagon barnított, későbbben homályos szürkés-zöld dúsan barnítva, egészen kopasz, kissé hamvas, az alapon némelykor néhány apró sertemirigyeecskékkel ellátott. Virágszár jól megnyúlt, vastag és erős, karmín-barnás, oldalt kissé öszszelapított, hosszában gyengén hullámos, néhány igen rövid mirigyszőrrel s hosszabb hegyes sertécskével borított. Murva ha jelen van, többnyire csak

egyes és igen kicsiny, legtöbbször azonban hiányzik s egy 3—5-leveles lomb által van helyettesítve. Az igen erős levélnyel jól megnyúlt, alul több nagy kampós karminpiros tüskével s néhány mirigysertével fegyverzett, fölül keskenyen és sekélyen barázdás, a barázda mentén s az oldalakon több hosszabb mirigysertével ellátva. Melléklevelek a hajtások alsóbb részletein igen keskenyek, vonalások, a hajtások felsőbb részein inkább kiszélesednek, hártásak, lándzsás fülcúcsokban végződnek, széleiken rövid mirigyszőrökkel sűrűn pilláztak. A terjedelmes sűrű lombozat többnyire 5-leveles, fiatalon pirosbarnás, későbbben fényes sötétzöld, a terjedelmes, röviden petéded levelek széleiken tökéletlenül egyszer, helyenkint kétszer fűrészelték. A bokor növése igen erőteljes; egyenes, fiatalon barnáspiros hajtásai több középerős, csaknem egyenesen kiszögellő hegyes karminpiros tüskékkel fegyvereztek, melyek között különösen a hajtások csúcsain néhány apróbb tüskék is találhatóak. Virágzata meglehetősen gazdag, szabályszerint egyesével álló, igen jól és teljes számban megújuló. Nyese vélemmel rövidebbre vétessék, télire pedig meleg száraz takarót kíván, minthogy a nedves hideg iránt meglehetősen érzékeny. Félmagas, vagy magas törzsekre nemesítsük s csupán szabadföldi tenyésztésre alkalmazzuk, mivel a melegházban kissé nehezebben nyílik fel s ragyogó színét sem kapja meg teljesen.

Elsőrendű kiváló tenyésztmény s a rózsakerteknek egyik nemesebb díszét képezi. Eredete, úgy mint a legtöbb Bennett-féle rózsáé, nem jutott a nyilvánosságra, azonban az általánosan ismert és kedvelt Perle de Lyon-hoz igen közel áll.

Mad. Crombez.

Thea. — Nabonnand, 1882.

Sárga, kissé rezes, közepében kajszi-barackcszinü, a viragszirmok szegélye és külső lapja világosabb; nagy, jól telt, szabályos csészalakkal, egyenes, többnyire oldalagos tar-

tással, gyenge, de finom illattal. Porodái és bibeszárjai csak közepes számban fordulnak elő és gyengén fejlődtek. Kehelyszirmai megkeskenyedve, különösen az őszi virágrat alkalmával, megnyúlt és levélalakulag kiszélesedett csúcsokkal, a külsők széleiken különféleképpen kiszélesedett sallangokkal bírnak, a belsők épszerűek, néha egynehány fognyujtvánnyal ellátva, melyek azonban állandóságát nem mutatnak; belülről rozsdaszínű nemezzel bélelték, kívülről homályosak, de nem érdesek, csúcsaik felé jól ormoltak, itt-ott karminnal barnítottak s széleiken rövid szőrmirigyekkel gyéren borítottak. Maghon gyenge fejlettségű, rövid kúpalaku, fölül kissé betűződött, szélesen karminnal barnított s szürkésen hamvas, alapján jól fejlett karminbarna szőrmirigyekkel többé-kevésbé sűrűen borított. Virágszár jól megnyúlt, fényes karminbarna, vékony rövid sertetüskékkel és mirigyszőrökkel csak gyéren borított. Murvák jól megnyultak, csúcsaikon kissé kiszélesednek, széleiken mirigyes rojtokkal pilláztak, legtöbbször azonban hiányoznak s egy pár 3-leveles lombozat által helyettesítettnek. Levélnyel kissé megrövidült, karcsu de szivós, karminbarna, alul csak néhány kicsiny kampós karminbarna tüskével s gyéren álló szőrmirigyekkel fegyverzett, fölül mélyen, csorgaszerűen barázdás, a barázda szélén jól kifejlődött mirigyszőrökkel ellátva. Melléklevelek igen erős fejlettségűek, előre irányzott lándzsás fülcúcsokban végződnek, széleiken sűrűn álló mirigyes szőrökkel és rojtokkal szegélyezettek. A fiatalon barnás, későbbben sötétzöld fényes lombozat sűrű, többnyire 5-leveles; a megkeskenyült levelek széleiken sekélyen és távolállón egyszer fűrészelték. A bokor növése alacsony, sűrűn szétágazó zömök koronát képezve; hajtásai fiatalon barnásak, simák, egyes nagyobb, csaknem egyenesen kiszögellő karminbarna tüskékkel fegyvereztek; a hajtások csúcsain kivételesen apró mirigyes serték és szőröcskék fordulnak elő. Virágzata többnyire egyesével álló, ritkán többes egy ernyőbugában, szerfölött gazdag, egészen szabályosan és teljes számban megújuló.

Miután ezen különösen gazdag virágzatú rózsafajnak virágai oldalt állók s miután bokra tömött koronák képzésére kiválóan alkalmas, csak félmagas, vagy még helyesebben magas alanyra kell nemesíteniük; nyesése jó rövidre vétsék, télire pedig száraz meleg takaróval lássuk el.

A mily gazdagon ez a rózsza virágzik is, különös jó szabadföldi fajnak éppen nem mondható, minthogy virágjai, különösen forró nyárban, valamint esős időjárás alkalmával igen rosszul nyílnak fel; ha azonban félig

felpattant bimbóit a kellő időpontban metszük le, úgy ezeket ráfűvés által igen könnyen felnyithatjuk. Ez utóbbi körülmény, párosulva e rózsának többi jó tulajdonságaival, de különösen csodálatos gazdag virágzatával, értékes fajjá teszik e rózsát első sorban az üzletkertész számára, főképpen nyáron és ősszel, midőn gyönyörű bimbói mesés menyinyiségben jelennek meg, ha a tő helyesen trágyáztatik s egyszer-kétszer jól megöntöztetik.

Általános kertészet.

Szerencsés szerencsétlenség. — Az elmúlt tavasszal kertemben kevés területtel rendelkezvén, egy ágyás szegfűt kénytelen voltam egészen nyílt területre ültetni, hogy ott azután az első szegfűvirágokat metélhessem. Ez az ágyás szegfű jó fejlettségnek indult is csakhamar s június végéig már ki voltak képződve virágszárai és bimbói, úgy, hogy számításom szerint 14 nap elmultával már nyíló virágokkal rendelkezhettem volna. Ez idő alatt a kertben lévén el foglalva, nem nézhettem a szegfűágyás után, a mi anynyiból nem is volt szükséges, mivel ez az ágyás egészen tiszta volt a gáztól. Mily nagy volt azonban meglepetésem, midőn ez ágyást ismét felkerestem! Éppen a virágszárakat akartam karócskákra kötni, hogy azokat egy esetleges vihar vagy sebes eső el ne döntse, midőn a bimbók egytől-egyig mind eltűntek, mintha csak ollóval lettek volna lemetélve s csak itt-ott menekült meg egyegy, mely jól el volt rejtve a sűrűség közé. Közvetlen eme szegfűágyás mellett még egy ágyás skót virág volt ültetve; ezek pompásan viritottak s még csak egy bimbó, avagy virágszár sem hiányzott közülök. Soká tépelődtem e kárvallás létrejötte fölött, sokaknak meg is mutattam a szomorú látványt s ezek valamenynyien gonosz emberi kezek művelétére gondoltak, a mit azonban én nem tételezhettem fel, a menyinyiben senkinek sem tettem rosszat. Lassacsckán a nyúl urfiakra

kezdtem gyanakodni, miután ezek a szegfűt különös előszeretettel falják fel.

Ha tél idejében egy ily bitang megtalálja a kerítésen a bejárat, úgy legelőször is a szegfűágyásoknak ront s ha utjába bár a legjobb kelkáposzta kerül is, nem nyúl hozzá addig, míg szegfűt érez, melyből hihetetlen menyinyiséget zabál fel. A mi télen izlik, bizonyára nyáron is emberére akad.

Hogy ez esetben a nyulakat távol tartsam a további vendégeskedéstől, az ágyást tövisbozóttal raktam és tűztem körül s ez segített: a szurkálós jószág nem esett inyükre a tapsifüleseknek. Mit használt nekem azonban most már ez a megkimélés, midőn a bimbók eltűntek s velük együtt néhány reménylett forint pénz is elflótázott. Így gondolkodtam, de a dolog másként ütött ki:

Néhány hét mulva szegfűim minden oldalról újra kihajtottak, friss virágszárakat hoztak, melyek szeptemberben és októberben teljes virágdiszben pompáztak. Miután az egész október hónap fagymentes maradt, egész mindenszentekig metélhettem a szép virágokat, melyekért nagyobb összeget vettem be, mintha nyáron metéltem volna le.

Jövő nyáron szegfűim egy részéről 14 nappal a virágzás előtt le fogom a virágszárakat és a bimbókat metélni, hogy így magamnak őszre ismételten szép virágzatot biztosítsak.

Uhlemann B., Frankenberg.

Ez is közcsendháborítás. — Nem úgy lett kikoholva, hanem biztosítanak bennünket, hogy csakugyan megtörtént eset, miszerint az 1848-iki mozgalmas esztendő után egy Tóth nevezetű titkos tanácsos közcsendháborítás miatt rövid uton bezárattatott. Nevezett tanácsos ugyanis a közcsendet úgy mérészelte háborítani, hogy a vendéglőben, melyben étkezett, asztalára napokint savanyított piros czéklát, rizskását és spenótot tétetett, hogy előszeretetének a tiltott magyar trikólor iránt ilynemű kifejezést adjon. Miután ez a dolog már nagyon feltűnővé vált, az illető patrióta bepanaszoltatott s nyomban el is ítéltetett.

Új körte »Alphonse Alégatiére.« — A. Alégatiére montplaisir-lyoni pomológustól tenyésztett körteujdonság. Gyümölcse nagy, sőt igen nagy, kissé sima élénkzöld színű héjjal, mely színezet teljes érettség mellett vajsárgába megy át. Gyümölcskoscsány vastag és erős, fakóbarna, a husostömegbe ferdén hatol be. Maga a körte husa fehér, igen finom, olvadó édes, minden tekintetben igen kitűnő; érési ideje: október-november. — Fája gazdagon terem, igen erős fejlődésű, egyenes pirosas ágakkal, melyek apró szürke lencsefoltokkal vannak tarkázva.

Két körteujdonság. — *Le Conte* és *Kieffer Seedling*. Amerikai keresztezések finomabb nemes európai és japáni fajok közt, mely utóbbiak a *Pirus ussuriensis* alakcsoportjához tartozhatnak. E korcsok elég ismertető jelekkel bírnak, hogy azokban a japáni vért fölismerhessük; gyümölcseik óriási nagyok s fájuk gazdagon terem. Az előbbi sudaras növése folytán igen alkalmas az oszlopalakra. Mind a két fajta már régebb idő óta ismeretes, de Európában még ujdonság számba megy.

»Jusum Erik« ringlőszilva. — A tátarok által Isjum Erik-nek is nevezetik. Egy kicsiny, fekete és kiválólag gazdagon termő Alutsa-faj Krim félszigetéről, izére nézve fölülmulthatatlan s elannyira lédús, hogy tatár elnevezését: szőlőszilva, minden tekintetben megérdemli.

Daberstädti szalonna-karóbab. — Az

elmúlt 1891-ik év tavaszán Adolf Haage jun. erfurti üzletkertész, egy általa tenyésztett új babfajt »daberstädti fehérhüvelyes szalonna-karóbab« elnevezéssel hozott a kereskedelembe.

Miután nevezett tenyésztő ezt a babfajtát árjegyzékében mint valami különlegeséget írta le s miután üzletem részére évenként sok babot szoktam termelni, meghozattam magamnak e bab magvait. Megrendeléseim alkalmával sok reményt soha sem szoktam fűzni az ilyen ujdonságokhoz, mivel azok a jó tulajdonságok, melyeket róluk a tenyésztők szoktak elhíresztelni, rendesen csalódásba ejtik a kísérletezőt.

Egészen másként állt azonban a dolog ennél a babfajnál. Már eleintén csodálatot keltett bennem ez ujdonságnak óriási fejlődése s midőn a virágzás és gyümölcsözés bekövetkezett, még inkább megkellett bámulnom a nem várt eredményt. A karókon oly óriási mennyiségben lógtak a hüvelyek, hogy a szemlélőt szinte csodálkozóba ejtették.

Ez ujdonság hüvelyei fehérek, hátukon kissé csokoládébarnával elmosódottak, 25—30 cm. hosszúságot s 2—3 cm. szélességet is elérnek, igen vastag husuk van, mely lédús, gyengéd és igen finom izű, e mellett ez a faj igen korán termő, a mi a babféléknél bizonyára sokat nyom a latba s hozzá még soha sem fásul meg. Hüvelyei egész a magéréséig megtartják szalonnás gyengédségüket s könnyen törnek el.

Másrészt ez a faj még az időjárás zordonságainak is kitűnően ellentáll, a menyinyiben az elmúlt nyáron, mely nálunk tudvalevőleg nedves és hűvös volt, óriási termésel fizetett.

A ki babtermeléssel foglalkozik, kísértse meg e faj termelését; biztosítom, hogy még legvérmesebb reményei is be fognak teljesedni.

Uhlemann B., Frankenbergben.

Krup-viaszbab. — Szintén babujdonság, melyet Martin Grashoff Quedlinburgban tenyésztett s legelőször e tavaszon hoz a forgalomba. Kiválik ez a faj óriási

termőképessége és hüvelyének tökéletessége által. Az időjárás viszontagságainak allítólag ez a babfaj sokkal jobban ellentáll, mint az eddig ismeretes viasz-babfajták s így ezt is melegen lehet legalább kísérletre ajánlani.

Fejes saláta »Bismarck. — Pfizter W.-től tenyésztett és kereskedésbe hozott saláta-ujdonság. Igen korai fajta, nagy világos-zöld, belül aransárga fejekkel, leveleinek szegélye világosbarnán van pontozva. Feltűnően finom ízével az eddig ismeretes salátafajokat allítólag fölülmulja. Ez a saláta még a »barna daczos fej» salátánál is 14 nappal korábban érik.

Portugal csemege-vereshagyma. — Mint egyike a legnemesebb hagymáknak, Portugálból származik, de nálunk már megvan honosítva s talajunkban kitűnően tenyészik. Hagymája igen nagy, kerekded, finom sárgahéjú, kellemes ízű, nem erős szagú, rendkívül zamatos, a főtt marhahúshoz még nyersen s megsózva is kitűnő, továbbá töltelekbe egyéb eledelhez szintén előnyösen használható s állítólag az eddig ismert hagymafajokat minden tekintetben fölülmulja. Nagyon kérdéses, hogy ez a hagyma nálunk nem-e fajul majd el.

Virágkel Wiener Kind (Bécsi szülött). — Első rangu ujdonság s úgy a szabadföldi tenyésztésre, mint a melegágyi hajtásra kitűnő. Virágjai szorosan zárttak, boltozottak, tisztafehér színezetűek, finoman szemesézettek, ízük pedig oly finom es gyengéd, hogy csakis dicsérni lehet. Igen alacsony növésű, a forróságban is soká eltartható s így a piaci kertészre nézve igen nagy fontossággal bír.

Wolfner javított nagy fehér takarmányrépája. — E répának cukortartalma korántsem oly gazdag mint pl. a wanzlebeni vagy a Wilmorin-féle repánál, természetesenek fő előnye azonban a répak óriási nagyságában rejlik, mi által ez a faj mint takarmány igen jó szolgálatokat tesz. Semmi ketséget sem szenved, hogy a gazdak ez ujdonságot nagy örömmel fogják fogadni.

Quercus pontica C. Koch. — Ezen scodálatos, ugyyszólvan ősvilági benyomást keltő, C. Koch által 1842-ben a lazistani hegységekben fölfedezett tölgy, átmenetet képez (Kurdisztanban) a kőtölgyektől a gesztenye-tölgyekhez. Ezen kívül még bizonyos japáni fajokra is emlékeztet, sőt még inkább egy ásatag németországi tölgyre a krétaformációból. Levelei egész 27 cm. hosszúra is megnőnek. Igen érdekes díszfa parkok, tájkertek, ligetek stb. számára.

Rhododendron arborescens Torr. — Kerteinkben hiányzó igen csinos havasi rózsza 2 hüvelyk hosszú fehér, vagy fehérés-rózsaszínű virágokkal, mely az alleghani havasoktól származik. Érdekes tulajdonsága e növénynek, hogy levelei éppen olyan illatot árasztanak, mint a szagos müge: *Anthoxanthum odoratum*.

Syringa vulgaris »Professor Sargent. — L. Späth rixdorf-berlini faiskolatulajdonostól a forgalomba hozott új orgonavirág. Szép könnyed, de erőteljes ernyőket képez fényes eseresnyepiros virágbugáival, melyek a felnyílt sötétviolet színű fehérén csillagolt és sajátosságosan fehérén csúcsosított virágokkal pompás színellentétet képeznek. Illata igen átható erős, inkább a mandolára emlékeztet, semmint az orgonavirágra.

Nicotiana colossea, az óriás-dohány. — Impozáns leveles növény, mely körülbelül 3 meter magasra is megnő. Nagy, ép-szerű levelei hosszabbak 1 méternél s mintegy fél méter szélesek, eleintén felfelé állók, későbbben mindinkább növekedve kissé visszafelé hajolnak. Fiatalon e levelek szőrmés fölülettel bírnak s pirosan vannak elszínezedve, későbbben azonban pompás sötétzöld színezetet nyernek, melyről az ezezt pirosas színével szépen kiemelkedik. Erős hengeres kőroja s rendkívül szilárd levelei e növénynek nagy ellentálló képességet adnak különösen a szél ellen, a mi ily növényeknél nagyon is figyelemre méltó. Jelleget mint levélnövény, mar az első esztendőben is hatalmasan ervényesíti, azonban csak a másodikban virágzik.

Itt még felemlíthetjük, hogy e növénynek nagy hajlandósága van az elágazódásra, még pedig a legalsó levélhónaljakból kiindulva. Ezeket a mellékajtásokat lemetszhetjük s ekkor a növény egészben véve ma-

vényből egymástól lényegesen eltérő kétféle bokrot lehet nevelnünk.

Miután az osztrák-magyar monarchiában a dohány egyedárusági cikket képez, e növény tenyésztéséhez a terület pénzügyi

Nicotiana colossa.

gasabb lesz s levelei is nagyobb fejlettséget érnek el; ha azonban e hajtások megghagynak, úgy egy alacsonyabb, de nagyobb bokrot kapunk. E két módszer szerint e nö-

hatóságának engedélye szükséges; az ily engedélyekért beadott kérvények azonban bélyeg alá nem esnek.

Az óriás-dohány magvait kipróbált mi-

nőségben *F. C. Heinemann* erfurti magkeskedése szállítja.

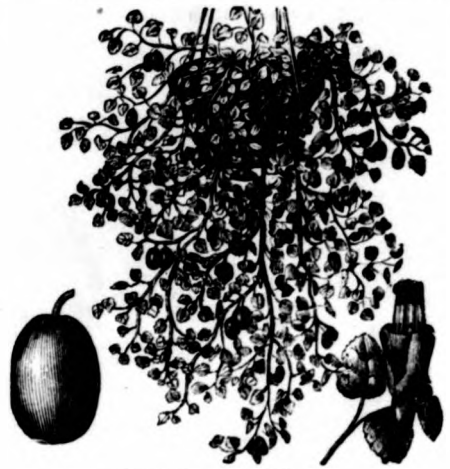
A *Streptocarpus* legújabb hybridái-ról. — A *Streptocarpus* legújában forgalomba hozott hybridái mindenfelé teljesen jogosult feltűnést keltenek s hihetőleg nem sokára éppen oly kedvenczeivé válnak a virágkedvelőknek, mint pl. a *Gloxiniák* vagy a *Tydeák*. A mag éppen úgy vetetik el mint az utóbbiaknál, a plánták további kezelése azonban eltér amazokétól, a mennyiben sokkal hűvösebben tartandók s kevesebb gonddal kell azokat ápolni. A virágok színe igen különböző: előfordul fehér szín sárgával vagy violaszínnel csikolva, fényes piros szín biborbarnával csikolva, végre biborrózsaszín pirossal csikolva. Az elvetett magvak rendszeren különböző színjátékokat hoznak létre. E növény virágszárjai a tenyésztés módja szerint 30—40 cm. magasra is megnőnek, igen sűrűn állnak s egy szép bokrétát képeznek, melynek virágzása 3 hónapig is eltart. A *Streptocarpus* hybridái nem képeznek gumókat mint a *Gloxiniák* vagy a *Tydeák*.

***Begonia geranoides*.** — Egyszerű virágu fehér begonia-ujdonság, melyet *Dammann & Co.* st.-giovanni-i importczég hoz először a forgalomba. A bokor alakja zömök, kifogástalan, szabályosan egymáson fekvő friss sötétzöld színű levelekkel, melyek a *Geranium* leveleihez hasonlítanak. A tisztafehér egyszerű virágok sűrű ernyőbugákat képeznek, melyek a növénynek igen szép külsőt kölcsönöznek. Valószínűleg alkalmas lesz e növény a szobatenyésztésre is s így hihetőleg csakhamar meg fog jelenni a virágasztalokon.

Két jó edényes függőnövény.

1. *Fuchsia procumbens*. — A Fuchsiák hazájukban többnyire kúszó vagy heverő növények, melyek többnyire az erdők szélein fejlődve, hosszú hajtásaikkal vagy a füves talajon terülnek szét, vagy pedig a legmagasabb fákra kapaszkodva igéző jelenséget képeznek. A röviden növekvő Fuchsiák már többnyire korcsalakok s a növénytani jelleg-

alakoktól lényegesen eltérnek. Ugy látszik, hogy a *Fuchsia procumbens* az eredeti alaknak egyik gyengébb fejlettségű alfaja ;

Fuchsia procumbens.

mint edényes függőnövény nálunk a szobában vagy folyosókban jól tenyészik s itt egész télen át nagy, karminpiros bogyókkal van megrakodva, melyek későbbben kékes deres hamvazatot nyernek.

2. *Fragaria indica*. — Indiai földi eper; szintén igen diszes függőnövény edényes tenyésztésre; virágai sárgák, gyümölcse piros, mint a mi vadon növekvő földi eprünknel.

Fragaria indica.

A bokor, ha ilyennek lehet nevezni, proliferáló zeg-zugos növéssel bír s különösen kövér trágyaföldet igényel.

***Aristolochia elegans*.** — Pompás új futónövény Braziliából, mely korán elvetve már az első évben is virágzik. Virágjai mintegy 5 cm. átmérettel bírnak, pompás bibor-

vörösön szinezettek, sorban állólag ereztettek és foltosak s a virágkötéshez éppen oly előnyösen használhatók miként az orchideák. Melegházban tenyésztve már az egyéves növényen is százával jelennek meg a pompás virágok. Nagyon ajánlható üzletkertészek számára.

Beküldött árjegyzékek.

Pape & Bergmann, Quedlinburg. Árjegyzék a legjobb főzelék- és virágmagvokról. — Különleges árjegyzék *Chrysanthemum indicum*-ról.

Korselt & Comp., Turnau, Csehországban. Árjegyzék növényekről és csemetékről. Magárjegyzék 1892-re.

Novotarsky A. és fia, Pécs, Nepomuk-utca. Magárjegyzék 1891—92-re. 41-ik évfolyam.

Wolfner & Weiss, Bécs, I. Wallfischgasse 15. Főárjegyzék 1892-re.

Mauthner Ödön, Budapest, Andrásy-út. Főárjegyzék 1892-re magvokról, növényekről és fákról, egy kiegészítő melléklettel.

National-Arboretum, Zöschen bei Merseburg. Nagybani árjegyzék csemetékről és fanemű növényekről 1892-re. — Ujdonságok kínálata 1891-re.

Haage & Schmidt, Erfurtban. Növényárjegyzék 1892-re. — Magárjegyzék szintén 1892-re.

Szavostz Alfons, Budapest, Arany János-utca 11. Gazdasági magvokról 1892-re. Évenként négyszer jelenik meg.

Frommer A. Herrman, Budapest, V. Tükör-utca 5. Nagy képes árjegyzék magvokról, rózsákról és csemetékről 1892-re.

Wenzel Richter, Bécs XIII/1. Auhofstrasse 4. Árjegyzék virág-, főzelék-, erdei és fűmagvokról.

Uj rózsafajok.

Etoile Polaire. *Thea*; *Tesnier fils.* — Bokra erős növekedésű, fája sötétzöld, gyengén fegyverzett; szép lombozata fényes; koronája egészen gömbölyű; virágja nagy vagy közepes nagy, telt, jól alkotott serlegalakú, szegélyszirmai barack-rózsaszíniűek, sárgával szegélyezettek, a központban fényes hajnalpiros rezes-fakórózsaszíniűek, alapjukban katicabogár-pirosak, vagy esthajnalszíniűek. (Átkozott egy szín lehet! Szerk.) Gazdagon virágzó igen illatos rózsza. Teljesen új színezet.

Mad. Bonnet des Claustres. *Thea*; *Ch. Reboul.* — A különben alacsony bokor erős fejlődésű; virágja nagy, igen telt, belső szirmai világossárgásak, a külsők tejfölféhérek. Virágzata fölötté dús.

Mad. Louis Patry. *Thea*; *Tesnier fils.* — Az alacsony tömött bokor erős növésű, vastag fája élénk zöld, csak gyengén fegyverzett, lombozata haragoszöld. Virágja igen nagy, igen telt, gömbalaku, merev virágszáron egyesével álló; széles körszirmai gyengéden biboros rózsaszíniűek, körmeik sárgásak, zsindelezett központja fényes chinai rózsaszíniű, vagy élénk rózsaszíniű veresborszínnel, a szirmok hajnalpiros tükörrel. Gazdagon virágzó válfaj, mely a *Souv. de David d'Angers* thearózsától származik.

Mad. Rosine Cavéne. *Thea*; *Ch. Reboul.* — Az alacsony bokor erőteljes fejlődésű, egyenes hajtásokkal; lombozata fiatalon vörösös, később sötétzöld. Virágja nagy, igen telt, tisztafehér, közepén gyengéd fakórózsaszíniű.

Marie Page. *Thea*; *J. Perrier.* — Virágja halvány rózsaszíniű, közepében sárga, külső szirmai karmín-rózsaszíniűek, különösen élénken szegélyezve; nagy, telt, merev virágkocsánon, bimbója jól megnyúlt, miként a *Comtesse Riza du Parc*-nál, csakhogy sokkal sötétebb. Gazdagon virágzó bokra jól elágazik.

Sénateur Loubet. *Thea*; *Ch. Reboul.* — A gazdagon virágzó bokor alacsony termetű; virágja nagy, igen telt, belső szirmai rojtosak, kifelé szélesebbek, gyengéd rózsaszíniűek, a központ felé fémesen sárgák, teljesen felnyilva világos pirosak. Új színezet.

Souv. de Mad. Levet. *Thea*; *E. Levet f.* — Bokra termetes; virágja nagy, telt, jól alkotott, könnyen felnyíló, merev virágkocsányon, igen illatos; színe szép sötét narancssárga, széles szirmai állandó színezetűek. Fája erős, de csak kevésbé van fegyverezve, 40—50 cm. hosszú. Szép lombozata sötétzöld, színében és tartásában állandó. Igen dúsán virágzik. *Mad. Caro* × *Mad. Eug. Verdier.* (*Thea.*)

Vicomtesse du Chaffaud. *Thea*; *Ch. Reboul.* — Erős növésű bokra alacsony termetű. Virágja nagy, igen telt, szép szabályos serlegalakú, téglarózsaszíniű, vagy zergesárga, jól nyíló, igen dús virágzatú.

Baronne G. de Noirmont. *Thea-hybrida*; *S. Cochet.* — Erős növekedésű bokor egyenes hajtásokkal, melyek távolálló de erős tüskékkel vannak fegyverezve. Fája és lombozata világoszöld. Bimbója kerekded; virágja nagy, telt, gömbalaku mint a *La France*-nál;

virágszirmai szélesek, test-rózsaszínűek, gyengéd fakórózsaszínnel elmosódottak, későbbben elfehéredők. Virágjai könnyen felnyílnak, merev kocsánon ülnek s jó tartásuak. Gazdagon nyíló válfaj.

Mad. Pierre Cochet. Noisette; S. Cochet. — A bokor növése kúszó, erős hajtásai csaknem fegyvertelenek; lombzata és fája zöldesbarna. Virágja középnagy, telt, alapjában aranysárga, átmenettel fehérsárgába, a szirmok hátsó fölülete rezessárga; bimbója jól megnyúlt. A Rêve d'or magoncza.

Mlle. Berthe Clavel. Bourb.; Chauvry. — A virág színe fehér, alapjában sárgás, közepén rózsaszínű, a szirmok hátsó lapja foltos és csikos élénk viola-rózsaszínű. A Souv. de la Malmaison állandósított sportja.

Général Baron Berge. Remont. hybrida; Pernet père. — Bokra erőteljes, egyenesen felálló sűrű hajtásokkal; lombzata felette buja növése. Virágja nagy, csaknem telt, jó tartású és szép gránátpiros színezetű, szegélyszirmai violásan elfutódottak; igen illatos, egész nyáron át szabadon remontáló rózsafaj.

L'Ami Maubrey. Rem. hybr.; Mercier p. — Erős növése koronája szép bokrot képez; virágja

egyesével álló, ritkábban violaszínnel árnyékolt. A Xavier Olibo magoncza.

Mlle. Dubost. Rem. hybr.; Pernet p. — Egyenes erős hajtásoktól képezett bokra erős növése, lombzata sötét színezetű. Virágja nagy vagy középnagy, csaknem telt, igen erős virágszára merev felegyenesedő tartású; a rózsza szép élénk testrózsaszínű, közepében sötétebb; őszi virágzata sokkal élénkebb. Az ismeretes Victor Verdier származéka s állítólag jól remontál.

Prince A. de Wagramm. Rem. hybr.; S. Cochet. — Bokra igen erős növése, fája és lombzata sötét-zöld, hajtásai sűrűn lombosak és dúsan fegyverzetek. Bimbója lekerekített, virágja nagy, jól telt, tökéletes alkotású, élénk liborpiros biboros karminnal. Igen dús virágzású.

Rosa Rugosa fimbriata, G. Morlet. — Ez a rózsza, mint jóformán megannyi korcsalakja a R. rugosának, aligha fogja magát a kerti alakok közé felküzdeni. Már botanikai elnevezése magában véve is nagy hiba volt s mi ezt a korcsot csupán csak azért említjük itt fel, mivel francia és angol szaklapok az újdonságok közt felsorolták. R. rugosa × Mad. Alfred Carrière.

Irodalmi szemle.

Allgemeines Gartenbau-Adressbuch. Az 1892-ik esztendőre kiadott czimtár, mely a kertészek, mag- és növénykereskedések, valamint faiskolák czimeit sorolja fel Németországból, Osztrák-Magyarországból, Luxemburgból s a Svájczból. Kiadja R. d. Terra Berlinben, ára 4 márka = 2 frt 40 kr.

Heinemann's Gartenbibliothek. Das Chrysanthemum. A Chrysanthemum indicum történetét, szaporítását és tenyésztését tárgyaló munka, mely e vállalat 17-ik füzetét képezi. Számos ábrával a szöveg közt. Kiadja Hugo Voigt Lipscebén. A Chrysanthemum kedvelőinek melegen ajánlható.

Wredow's Gartenfreund. Vezérfonal a növények tenyésztéséhez virág-, konyha- és gyümölcskertekben, lakházakban, melegházakban, melegágyakban és a szabadban. Tizennyolczadik kiadás, a legújabb tapasztalatokkal bővítve átdolgozta Heinrich Gaerd. Nagy 8-ré alak, szépen kötte ára 10 márka = 6 frt.

Führer durch die Gartenbau-Literatur. Kiadja L. Möller Erfurtban. Tulajdonképpen árjegyzék kertészeti szakmunkákról, amnyiban azonban irodalmi értéke is van, hogy régi, új kiadást nem ért speciális munkák is fel vannak benne sorolva. Nevezett czégtől kívánatra ingyen és bérmentve kapható.

Szives tudomásul.

Gyakori tudakozódásoknak és kívánalmaknak engedve, a »Rózsza Újság« számára hajlandók volnánk diszes bekötési táblákat készíttetni, ha az ahhoz megkívántató mennyiségre előjegyzés történnék. Egy ily tábla ára postai elküldéssel 60 krba lenne számítva s czime akként lenne nyomtatva, hogy a bekötésnél a könyvkötő csupán még az évfolyamok számát: I., II., III. stb. lenne kénytelen az egyes példányokra felnyomni. Kérjük az esetleges előjegyzéseket a darabszám pontos megjelölésével legkésőbbben márczius végeig beküldeni.

Kiváló tisztelettel:

a kiadóhivatal.